RADA GMINY
GROMADKA

Załącznik nr 1
do uchwały Nr IX/75/24
Rady Gminy Gromadka
z dnia 30 grudnia 2024 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI, ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE GROMADKA NA LATA 2025-2028

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze, zgodnie z art. 18^2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151). Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację programu. Zgodnie z art. 18^2 w/w ustawy środki te nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Rozdział 1.
Cele programu

Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych , używania innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Gromadka oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Kształtowanie polityki alkoholowej oraz przeciwdziałania narkomanii poprzez zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień. Wzrost kompetencji mieszkańców i uczniów szkół znajdujących się na terenie gminy z zakresu problematyki uzależnień i zachowań ryzykownych.

Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych itp., wytycza główne kierunki działań profilaktycznych oraz działań mających na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, integrację i reintegrację społeczną osób uzależnionych i współuzależnionych . W latach 2025-2028 w/w cele główne będą kontynuacją podjętych działań w latach poprzednich i planuje się je realizować poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.
2. Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu problemów uzależnień od alkoholu , narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.
3. Zapewnienie pomocy opiekuńczej i wychowawczej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia i uzależnionych od alkoholu, narkotyków itp. m.in. poprzez organizację letniego i zimowego wypoczynku, wyjazdów weekendowych i tygodniowych warsztatów, kreatorów, finansowanie kosztów prowadzenia świetlic profilaktycznych – placówek wsparcia dziennego (wynagrodzenia wychowawców, dożywianie dzieci i młodzieży, zakup materiałów, koszty wycieczek- według wskazań oferty).
4. Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym.
5. Zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych, członków ich rodzin.
6. Promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych.

7. Wzmacnianie kompetencji członków Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych poprzez organizowanie szkoleń, wymianę doświadczeń, monitorowanie i diagnozowanie sytuacji związanej z rozmiarem uzależnień w gminie.
8. Wspieranie środowisk anonimowych alkoholików i ich rodzin poprzez finansowanie kosztów utrzymania lokalu znajdującego się w punkcie ds. uzależnień na spotkania grup wsparcia, zakup materiałów edukacyjnych.

Integralną częścią programu jest rozpoznanie środowiskowe uwzględniające diagnozę problemów lokalnych oraz zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii jakimi dysponuje gmina. Bezpośrednio z diagnozą łączy się systematyczne monitorowanie zmian i trendów w zakresie problemów i postaw związanych z problemami obejmującymi wszystkie obszary gminnego programu w tym: profilaktykę szkolną, środowiskową, lecznictwo odwykowe, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, edukację publiczną oraz rynek napojów alkoholowych.

Rozdział 2.
Zadania programu i sposób ich realizacji

Większość zadań realizowanych na poziomie gminy, zgodnie z ww. ustawami, w obszarze profilaktyki szczególnie uniwersalnej i edukacji społecznej, jest wspólnych lub zbieżnych, a ich adresatami są te same lub pokrewne grupy osób. Zasadne więc jest przyjęcie do realizacji zadań zapisanych w wymienionych ustawach jednego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Nowoczesne podejście do profilaktyki, leczenia i rehabilitacji musi zakładać kontekst wszystkich uzależnień ze względu na upowszechniające się wzory łączenia substancji i przenoszenia uzależnień. Główne zadania programu w szczególności będą obejmować:

1. **Zwiększenie dostępności na stałe pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób dorosłych, młodzieży, dzieci i ich rodzin, współuzależnionych, uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami od alkoholu , narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.**

Cel: ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych.

Planowane działania:

1) Organizowanie pomocy terapeutycznej w formie edukacji grupowej i indywidualnej prowadzonej przez kompetentne organizacje i osoby fizyczne zajmujące się problemem przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii tj.:
   a) wsparcie dla osób uzależnionych oraz ich rodzin w Punkcie Konsultacyjnym ds. uzależnień w Gromadce
2) Rozwijanie i wspieranie działalności punktu informacyjno– konsultacyjnego między innymi poprzez:
   a) motywowanie osób uzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
   b) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzoru picia,
   c) udzielanie i gromadzenie informacji o formach profesjonalnej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym i współuzależnionym w ośrodkach na terenie, powiatu, regionu, województwa, całej Polski.
   d) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
   e) udostępnianie materiałów informacyjnych na tematy związane z uzależnieniami od środków psychoaktywnych.

f) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym m.in. poprzez warsztaty weekendowe, obozy psychologiczno-terapeutyczne.

3) Finansowanie opinii biegłych sądowych tj. psychologa i psychiatry w przedmiocie uzależnień.

4) Finansowanie terapeuty i psychologa w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień w Gromadce.

5) Opłacanie kosztów sądowych związanych z kierowaniem wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Cel: ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z ww. rodzin.

Planowane działania:

1) Zatrudnienie psychologa w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień w Gromadce.

2) Podejmowanie przez Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności interwencyjno – motywujących wobec osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków do poddania się leczeniu odwykowemu, terapii lub oddziaływaniom korekcyjno – edukacyjnym.

3) Prowadzenie w szkołach, przedszkolach, świetlicach profilaktycznych działań z zakresu profilaktyki uzależnień (zajęć profilaktycznych, zajęć psychoedukacyjnych dla rodziców i treningów psychoedukacyjnych dla nauczycieli i wychowawców, spotkań terapeutycznych).

4) Współpraca merytoryczna z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

5) Realizacja procedury interwencji "Niebieskich kart" przez gminną komisję, o której mowa w ust. 2 pkt. 2, w jednostkach komisariatu policji, ośrodka pomocy społecznej, oświaty, służby zdrowia.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Cel: zwiększenie świadomości wśród dzieci i młodzieży nt. zagrożeń wynikających z używania alkoholu , innych substancji oraz zachowań uzależniających.

Planowane działania:

1) Tworzenie zintegrowanego systemu uniwersalnej, selektywnej i wskazującej profilaktyki problemowej obejmującej dzieci i młodzież, nauczycieli, rodziców oraz inne grupy społeczne mające wpływ na kształtowanie polityki trzeźwościowej:

a. współpraca z placówkami oświatowymi,

b. współpraca z grupami społecznymi i zawodowymi mającymi swój udział w kreowaniu polityki trzeźwościowej na terenie gminy,

c. działania na rzecz ograniczania dostępności alkoholu dla nieletnich,

d. działania edukacyjne i informacyjne skierowane do całej populacji gminy, wdrażanie ogólnopolskich kampanii,

e. realizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych, korekcyjno - edukacyjnych; przez certyfikowanych pedagogów, trenerów dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka.

2) Prowadzenie działań profilaktycznych wspartych różnymi przedsięwzięciami sportowo – rekreacyjnymi i edukacyjnymi.

3) Edukacja zdrowotna:

a. prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia,

b. prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież,

c. upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym,

d. upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży.

4) Promocja imprez bezalkoholowych (dyskoteki, bale dla dorosłych, dla dzieci, dla rodzin).

5) Zakup książek do bibliotek szkolnych oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Gromadce w celach edukacyjnych na temat profilaktyki oraz rozwiązywania problemów uzależnień.

4. Organizowanie i prowadzenie świetlic profilaktycznych opiekuńczo – wychowawczych, wspartych programami profilaktycznymi.

Cel: prowadzenie działań edukacyjnych, opiekuńczych i rozwojowych wobec dzieci i młodzieży, pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii oraz wobec ich rodziców/ opiekunów.

Planowane działania:

1) Zakup materiałów i wyposażenia świetlic profilaktycznych w zależności od potrzeb i możliwości finansowych.

2) Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych (broszur, plakatów, literatury itp.) w zależności od potrzeb i możliwości finansowych.

3) Dożywianie dla dzieci i młodzieży w ramach prowadzenia świetlic profilaktycznych

5. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w celu ograniczenia zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, nietrzeźwym i na kredyt.

Cel: przeciwdziałanie naruszeń przepisów prawa.

Planowane działania:

1) organizowanie szkoleń dla sprzedawców,

2) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych

6. Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.

Cel: przeciwdziałanie naruszeń przepisów prawa i działania o charakterze profilaktycznym.

Planowane działania:

1) Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych

2) działania edukacyjne.

7. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych , narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.

Cel: poszerzenie i urozmaicenie działań o charakterze profilaktycznym.

Planowane działania:

1) Współpraca z instytucjami (ośrodkiem pomocy społecznej, szkołami, przedszkolami, służbą zdrowia, komisariatem policji, domem kultury, sądem, itp.), organizacjami pozarządowymi, osobami fizycznymi, którzy są współrealizatorami programu, grupami samopomocowymi.

2) Organizowanie zimowego, letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grupy ryzyka, pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii. Formy letniego i zimowego wypoczynku winne zawierać szczegółowy harmonogram prac profilaktycznych lub terapeutycznych,

prowadzone przez kadrę legitymującą się zaświadczeniami o kompetencjach zawodowych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

3) Organizowanie i prowadzenie świetlic profilaktycznych, dla dzieci i młodzieży z grupy ryzyka, pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii.

4) Doposażanie szkół i innych placówek w pomoce (materiały dydaktyczne, terapeutyczne) oraz sprzęt niezbędny do realizacji zajęć.

5) Wspieranie środowisk anonimowych alkoholików i ich rodzin (finansowanie kosztów utrzymania Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień, zakup materiałów edukacyjnych).

8. Udzielanie pomocy osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób.

Cel: ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego oraz integracja społeczna

Planowane działania:

1) Realizowanie zadań związanych z integrowaniem w/w osób ze środowiskiem lokalnym poprzez:
   a) zorganizowanie wyjazdu do Częstochowy i Lichenia dla osób uzależnionych oraz rodzin z problemem różnych form uzależnień na ogólnopolskie spotkania trzeźwościowe.
   b) prowadzenie innych działań związanych z integracją społeczną i zawodową osób uzależnionych i ich rodzin.
   c) organizowanie Festynu Rodzinnego oraz innych uroczystości okolicznościowych, promujących zdrowy styl życia w trzeźwości

9. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13^1 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

10. Budowa placu zabaw oraz doposażenie placu zabaw.

11. Zasady funkcjonowania i wynagradzania członków Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1) Udział członków komisji w organizowanych szkoleniach z zakresu rozwiązywania problemów alkoholizmu, narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie celem podniesienia kompetencji zawodowych.
2) Członkom komisji przysługuje wynagrodzenie za każdy udział w posiedzeniu i pracach komisji.
3) Wynagrodzenie nie przysługuje, gdy członek komisji wykonuje czynności o których mowa w pkt. 2 w godzinach pracy i za te godziny otrzymuje wynagrodzenie w ramach stosunku pracy.
4) Podstawą naliczenia jest lista obecności na posiedzeniu komisji.
5) Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt. 2, wynosi:
   a) przewodniczącemu Komisji za prowadzenie plenarnego posiedzenia przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 10% aktualnie obowiązującego minimalnego wynagrodzenia za pracę,
   b) za udział w posiedzeniach, czynnościach kontrolnych i przeprowadzaniu rozmów interwencyjno-motywujących członkom Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 7% aktualnie obowiązującego minimalnego wynagrodzenia za pracę

6)Zwrot kosztów podróży członkom komisji za wykonywanie zadań w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Rozdział 3.
Realizacja programu
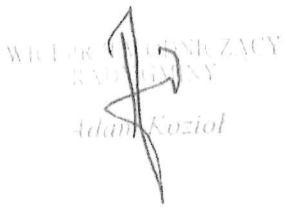
1. Bezpośrednią odpowiedzialność za koordynowanie i realizację zadań programu sprawuje Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Za realizację programu od strony finansowej i merytorycznej odpowiada Wójt Gminy Gromadka.